

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»
Факультет лінгвістики**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан ФЛ

_____ Наталія САЄНКО

«___» _____ 2020 р.

**Українська мова за професійним спрямуванням
РОБОЧА ПРОГРАМА
кредитного модуля**

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

спеціальність усі спеціальності

форма навчання заочна

Ухвалено методичною комісією
факультету лінгвістики

Протокол від _____ 2020 р. № _____

Голова методичної комісії

_____ Світлана ІБРАГІМОВА

«___» _____ 2020 р.

Робоча програма кредитного модуля «Українська мова за професійним спрямуванням» складена відповідно до програми навчальної дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням»

Розробники робочої програми:

доцент, канд. філол. наук, Алла НЕЧИПОРЕНКО. _____

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри української мови, літератури та культури ФЛ

Протокол від 27.05.2020 року № 9

Завідувач кафедри
_____ Олена ОНУФРІЄНКО

«__» _____ 2020 р.

1. Опис кредитного модуля

Рівень ВО, спеціальність, форма навчання	Загальні показники	Характеристика кредитного модуля
Рівень ВО <i>перший (бакалаврський)</i>	Назва дисципліни <i>Українська мова за професійним спрямуванням</i>	Лекції <i>6 год.</i>
Спеціальність <i>усі спеціальності</i>	Цикл <i>загальної підготовки</i>	Практичні <i>2 год.</i>
	Статус кредитного модуля <i>вибірковий</i>	Самостійна робота <i>52 год.</i>
	Семестр 1 або 2	
Форма навчання <i>заочна</i>	Кількість кредитів <i>2 (60 годин)</i>	Вид та форма семестрового контролю <i>залік, письмовий</i>

Кредитний модуль «Українська мова за професійним спрямуванням» викладають для студентів технічних спеціальностей. Дисципліна належить до циклу загальної підготовки, навчальних дисциплін соціально-гуманітарної підготовки. Курс передбачає підвищення рівня загальномовної підготовки, мовної грамотності, комунікативної компетентності студентів, практичне оволодіння основами офіційно-ділового, наукового, розмовного стилів української мови, що забезпечить професійне спілкування на високому рівні.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Українська мова за професійним спрямуванням» разом з дисциплінами «Історія науки і техніки», «Іноземна мова» «Історія української культури» формує гуманітарну складову в програмі підготовки майбутнього фахівця.

2. Мета та завдання кредитного модуля

2.1. Метою кредитного модуля є формування у студентів здатностей:

- застосовувати знання державної та іноземних мов з метою забезпечення ефективності професійної комунікації підвищувати рівень академічної культури;
- використовувати результати самостійного пошуку, аналізу та синтезу інформації з різних джерел для ефективного рішення спеціалізованих задач професійної діяльності працювати з фаховими текстами;
- критично осмислювати основні теорії, принципи, методи і поняття у навчанні та професійній діяльності;
- діяти на основі законодавчої та нормативно-правової бази України та вимог відповідних стандартів, у тому числі міжнародних в галузі інформаційної та /або кібербезпеки;
- усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

2.2. Основні завдання кредитного модуля.

Згідно з вимогами програми навчальної дисципліни студенти після засвоєння кредитного модуля мають продемонструвати такі результати навчання:

ЗНАННЯ :

- основних етапів формування, становлення і розвитку української мови;
- особливостей жанрів наукового стилю сучасної української літературної мови;
- основних норм сучасної української літературної мови;
- основних понять та фундаментальних цінностей академічної доброчесності, її впливу на академічну культуру та якість освіти
- джерел наукової інформації та методики інформаційного пошуку;
- законів та основних засобів спілкування;
- вимог до написання та оформлення академічних текстів;
- правил оформлення посилань і цитувань в академічних роботах.

УМІННЯ:

- дотримуватися норм культури усного й писемного мовлення
- коригувати професійні тексти відповідно до норм української мови та норм Нового правопису;
- вільно володіти мовними засобами наукового та офіційно-ділового стилів;
- працювати з фаховими текстами, використовуючи словники різних типів;
- визначати та запобігати різним формам порушень академічної доброчесності;
- укладати документи;
- використовувати різноманітні вербальні і невербальні засоби впливу на співрозмовника під час фахового спілкування.

3. Структура кредитного модуля

Назви розділів і тем	Кількість годин			
	Всього	у тому числі		
		Лекції	Практичні	СРС
1	2	3	4	5
Розділ 1. Формування української національної мови. Законодавчі основи функціонування української мови.				
<i>Тема 1. Мова як суспільне явище. Державна мова – мова професійного спілкування</i>	3	1	-	2
<i>Тема 2. Основи культури української мови.</i>	8	-	-	8
<i>Тема 3. Мовні особливості функціональних стилів.</i>	3	1	-	2
<i>Тема 4. Науковий стиль у стильовій системі української мови. Предмет та основні категорії термінознавства.</i>	8	-	-	8
Разом за розділом 1	22	2	-	20
Розділ 2. Академічна доброчесність та основи академічного письма				
<i>Тема 1. Академічна культура, академічна доброчесність.</i>	3	1	-	2
<i>Тема 2. Мистецтво написання академічних текстів.</i>	3	1	-	2
Разом за розділом 2	6	2	-	4
Розділ 3. Універсальні величини усного спілкування.				
<i>Тема 1. Спілкування як інструмент професійної діяльності</i>	3	1	-	2
<i>Тема 2. Риторика і мистецтво презентації.</i>	3	1	-	2
<i>Тема 3. Культура усного фахового спілкування.</i>	8	-	-	8

1	2	3	4	5
Індивідуальні та колективні форми фахового спілкування.				
Разом за розділом 3	14	2	-	12
ДКР	10			10
Залік	8		2	6
Всього годин	60	6	2	52

4. Лекційні заняття

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, завдання на СРС з посиланням на літературу)
1	<p>Лекція 1. Предмет та завдання курсу, його наукові основи. Мова як суспільне явище. Законодавчі основи функціонування української мови. Комунікативні ознаки культури мовлення. Типологія мовних норм. Основні ознаки функціональних стилів. Професійна сфера як інтеграція офіційно-ділового, наукового та розмовного стилів.</p> <p>СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Територіальна і статистична характеристика української мови 2. Мовний етикет в професійному спілкуванні. 3. Історія становлення функціональних стилів української мови 4. Епістолярний стиль та ділова комунікація 5. Традиції українського термінотворення і наукового словникарства <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням. / С.В. Шевчук., І.В. Клименко. – К.: Алерта, 2011. – С.11-19, 49-51, 106-121, Реж. доступу: http://futurestudents.at.ua/Dowlands/Shevchuk_S_V_Klimenko_I_V_Ukrayinska_mova_z_a_p.pdf 2. Закон України „Про забезпечення функціонування української мови як державної” від 19 грудня 2019 р.; №396-IX - https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19
	<p>Лекція 2. Академічна культура, академічна доброчесність. Законодавче поле академічної доброчесності. Кодекс честі університету. Поняття про інтелектуальну власність та авторське право. Мистецтво написання академічних текстів. Наукова публікація як засіб фіксації та оприлюднення наукового результату. Підготовка й написання наукового тексту. Структурно-змістові особливості навчально-наукового твору. Міжнародні стилі оформлення списку наукових публікацій.</p> <p>СРС.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Забезпечення академічної доброчесності: європейський досвід 2. Співвідношення академічної доброчесності та інтелектуальної власності 3. Інтернет та авторське право 4. Основні вимоги до виконання та оформлювання курсової, бакалаврської робіт. 5. Оформлювання титульної сторінки наукової роботи. 6. Основи редагування наукових текстів. <p>Література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. фонд «Міжнарод. фонд дослідж. освіт. політики» ; за заг. ред. Т. В.

	<p>Фінікова, А. Є. Артюхова» [Електронний ресурс]. – Київ : Таксон, 2016. – С. 37-53 – Режим доступу до ресурсу: https://drive.google.com/file/d/0ByePGdGpHh6Wa1NoR3g4S1FaWVE/view</p> <p>2. Рижко Олена Миколаївна. Плагіат як соціальнокомунікаційне явище : монографія / Рижко Олена Миколаївна. - К: Паливода А.В.. - 2017. - С. 38-79 http://shron1.chtyvo.org.ua/Ryzhko_Olena/Plahiat_u_sotsialnokomunikatsiinomu_vy_miri_pochatku_KhKhI_stolittia_pryroda_iavyscha_ta_istoriia_bor.pdf</p> <p>3. Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням. / С.В. Шевчук., І.В. Клименко. – К.: Алерта, 2011. – С.532 - 566, Реж. доступу: http://futurestudents.at.ua/Dowlands/Shevchuk_S_V_Klimenko_I_V_Ukrayinska_mova_za_p.pdf</p>
	<p>Лекція 3. Культура усного фахового спілкування. Індивідуальні та колективні форми фахового спілкування. Стратегії поведінки в діловому спілкуванні. Особливості сприйняття, вивчення, розуміння співбесідника. “Мозкова атака”, “мозковий штурм”, “дерево рішень” як інтенсивні форми обговорення та ефективного вирішення професійних проблем. Риторика і мистецтво презентації. Поняття про ораторську (риторичну) компетенцію. Мистецтво аргументації. Комунікативні вимоги до мовної поведінки під час публічного виступу. Прийоми впливу на слухачів. Види публічного мовлення.</p> <p>СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Спілкування як інструмент професійної діяльності: закони спілкування та сучасні тенденції. 2. Невербальні засоби спілкування та їх вплив в інформаційному просторі. 3. Видатні оратори світової та української культури. 4. Етапи історії розвитку риторики. 5. Усний фаховий виступ. <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням. / С.В. Шевчук., І.В. Клименко. – К.: Алерта, 2011. – С. 265-299; 317-349; 361-381. Реж. доступу: http://futurestudents.at.ua/Dowlands/Shevchuk_S_V_Klimenko_I_V_Ukrayinska_mova_za_p.pdf

5. Практичні заняття

Завдання практичного заняття – перевірка теоретичного матеріалу, засвоєного у ході лекційної частини курсу, та набутих навичок у вирішенні конкретних завдань (комунікативних, евристичних, креативних).

№ з/п	Назва теми заняття
1	Практичне заняття 1. Підвищення рейтингу. Залік.

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми, що виноситься на самостійне опрацювання	Кількість годин СРС
Розділ 1. Формування української національної мови. Законодавчі основи функціонування української мови.		
1	<i>Тема 2. Основи культури української мови.</i>	8

	<p>Типологія мовних норм. Соціолінгвістичний аспект культури мови. Етапи становлення українського правопису. Нова редакція правопису від 22.05.2019 р.</p> <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням. / С.В. Шевчук., І.В. Клименко. – К.: Алерта, 2011. – С.11-19, 49-51. Реж. доступу: http://pidruchniki.ws/1584072040598/dokumentoznavstvo/ukrayinska_mova_za_profesiynim_spryamuvannyam_-_shevchuk_sv 2. Український правопис https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/05062019-onovl-pravo.pdf 	
2	<p><i>Тема 4. Науковий стиль у стильовій системі української мови. Предмет та основні категорії термінознавства.</i> Джерела наукової та освітньої інформації й інформаційний пошук. Терміни, професіоналізми та їхні ознаки. Українська лексикографія.</p> <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням. / С.В. Шевчук., І.В. Клименко. – К.: Алерта, 2011. – С.106-121. Реж. доступу: http://pidruchniki.ws/1584072040598/dokumentoznavstvo/ukrayinska_mova_za_profesiynim_spryamuvannyam_-_shevchuk_sv 	8
Розділ 3. Універсальні величини усного спілкування.		
4	<p><i>Тема 1. Культура усного фахового спілкування. Індивідуальні та колективні форми фахового спілкування.</i> Особливості усної комунікації. Стратегії поведінки в діловому спілкуванні. Особливості сприйняття, вивчення, розуміння співбесідника. Структура діалогу. “Мозковий штурм”, “дерево рішень”, дебати, дискусія у стилі телевізійного ток-шоу як інтенсивні форми обговорення та ефективного вирішення професійних проблем.</p> <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням. / С.В. Шевчук., І.В. Клименко. – К.: Алерта, 2011. – С.72-77; 510-524. Реж. доступу: http://pidruchniki.ws/1584072040598/dokumentoznavstvo/ukrayinska_mova_za_profesiynim_spryamuvannyam_-_shevchuk_sv 	8

7. Індивідуальні завдання

Метою домашньої контрольної роботи (далі – ДКР) є перевірка засвоєння студентами знань про мову як суспільне явище та засіб професійного спілкування; розуміння ними основних процесів, що відбуваються в мові; уміння впізнавати й аналізувати мовні явища, оцінювати їх з позиції мовної нормативності; вміння застосовувати набуті знання на практиці, зокрема у процесі складання, редагування та перекладання академічних текстів. ДКР має на меті оцінити практичні уміння студентів.

8. Рейтингова система оцінювання результатів навчання

Система рейтингових балів, критерії оцінювання та умови допуску до семестрової атестації наведено у «Положенні про рейтингову систему оцінки успішності студентів з кредитного модуля (дисципліни) «Українська мова за професійним спрямуванням».

8. Методичні рекомендації

В основу програми покладено функціональний принцип і комунікативний метод мовленнєвої діяльності, що пояснює мотивацію використання лексичних мовних засобів для обслуговування багатоаспектних сфер людської діяльності, з метою забезпечення ефективного засвоєння матеріалу і розвитку навичок усного і писемного мовлення студентів. Функціональний принцип дає можливість вивчати лексичні засоби з огляду на їх функціонування в різних мовних стилях, сферах діяльності, мовленнєвих ситуаціях. Для забезпечення поглиблених знань студентів з культури мови за професійним спрямуванням до курсу включено матеріали з методики пошуку текстової інформації, її аналітичної обробки та упорядкування професійно-орієнтованого лексичного матеріалу. Програма передбачає прищеплення студентам навичок застосування сучасних комп'ютерних технологій перекладу та редагування.

Проведення лекцій та практичних занять з кредитного модуля "Українська мова за професійним спрямуванням" доцільно здійснювати з впровадженням нових форм і методів, зокрема інтерактивних методів з окремих тем замість академічних з метою уникнення пасивного сприйняття інформації студентами. Такі заняття дадуть змогу поєднати керівну роль викладача з високою активністю студентів на основі використання сучасних технологій, наприклад, презентацій, а також допоможуть викладачеві забезпечити зручне і наочне викладення виучуваного матеріалу. Для реалізації такого методу проведення занять необхідними забезпечити технічними засобами.

Практичні заняття можуть проводитися також із використанням проєктного методу та методу рольової гри.

9. Рекомендована література

9.1. Базова

1. Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням. / С.В. Шевчук., І.В. Клименко. – К.: Алерта, 2011. – 696 с. – Режим доступу: http://futurestudents.at.ua/Dowlands/Shevchuk_S_V_Klimenko_I_V_Ukrayinska_mova_za_p.pdf

9.2. Допоміжна

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. фонд «Міжнарод. фонд дослідж. освіт. політики»; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова» [Електронний ресурс]. – Київ : Таксон, 2016. – 234 с. – Режим доступу до ресурсу: <https://drive.google.com/file/d/0ByePGdGpHh6Wa1NoR3g4S1FaWVE/view>
2. Гриценко Т.Б. Українська мова та культура мовлення: Навч. посіб. / Т.Б. Гриценко – Вінниця: Нова книга, 2003. – 480 с. – Режим доступу: <http://www.twirpx.com/file/98980/>
3. Рижко Олена Миколаївна. Плагіат як соціальнокомунікаційне явище : монографія / Рижко Олена Миколаївна. - К: Паливода А.В.. - 2017. - 388 с. http://shron1.chtyvo.org.ua/Ryzhko_Olena/Plahiat_u_sotsialnokomunikatsiinomu_vymiri_pochatku_KhKhI_stolittia_pryroda_iavyscha_ta_istoriia_bor.pdf

13. Інформаційні ресурси

1. <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua> ("Словники України")
2. http://tc.terminology.lp.edu.ua/TK_vocab_CD.htm (Електронні версії словників термінографічної серії Слово Світ)
3. <http://irbis-nbu.gov.ua/ulib/item/UKR0000989> (Великий тлумачний словник сучасної української мови)

4. <http://r2u.org.ua> (Академічний російсько-український словник за ред. А. Кримського)
5. <http://stalivyrazy.org.ua> (Російсько-український словник сталих виразів)
6. <http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm> (Українська мова : Енциклопедія)
7. <http://ukrndnc.org.ua> (Держспоживстандарт України)
8. http://tc.terminology.lp.edu.ua/TK_structure.htm (Організаційна структура, концептуальні засади і напрями діяльності Технічного комітету стандартизації науково-технічної термінології [ТК СНТТ])
9. <http://ulif.mon.gov.ua> (Український лінгвістичний портал)
10. <https://zakon.rada.gov.ua/laws> (законодавство України)